

Råda skola

Lokalbehovsutredning

Tage Nordvist

2016-10-17

Uppdraget

Utredningen bör utifrån de elevunderlag som nu är kända belysa förutsättningar för...

- ombyggd skola för F-6
- nybyggd skola för F-6
- nybyggd skola för F-3 (årskurserna 4-6 flyttar till Kyrkhedens skola)

Det bör också belysas hur en eventuell förändring skulle påverka bygden/kommunen och om det finns några tydliga socioekonomiska konsekvenser.

Utredare

Ansvarig utredare; Tage Nordkvist med 43 års erfarenhet av arbete inom skolväsendet

- Lärare
- Rektor
- Skolchef
- Skolråd i Skolverket
- Expert i Skolutvecklingsmyndigheten
- Projektledare
- ”Skoldoktor”

Elevperspektivet

Utredningens utgångspunkt...

- Elevperspektivet
- Skollagen (2010:800)
- Läroplan för grundskolan (Lgr11)
- Varje elevs rätt till likvärdig utbildning
- Varje elevs rätt att få en sådan utbildning att optimala förutsättningar för måluppfyllelse ges

Utredarens förslag

Utifrån en sammanvägd bedömning föreslår utredaren...

- att en ny skola för förskoleklassen till och med årskurs 3 byggs i Råda
- att den nya skolan planeras och utrustas för undervisning anpassad till dagens krav utifrån de statliga styrdokumenterna
- att elevhälsan förses med ändamålsenliga lokaler
- att tillgång till modern IT-standard skall finnas
- att idrottssalen upprustas, eftersom elever upp till åk 3 skall ha tillgång till undervisning inomhus
- att lektyrna rustas till en standard som är avpassad för åldersgruppen
- att undervisningen för eleverna i årskurserna 4 – 6, ur en långsiktig likvärdighetsaspekt, flyttar till Kyrkhedens skola
- att den nya skolan inrymmer lokaler så att eleverna i årskurs 4 – 6 kan ha sitt fritidshem i Råda.

Nuläge Råda skola

- Nybyggnads- eller renoveringsbehovet är stort
- Underhållet
 - allmänt sett eftersatt
 - mest eftersatt i huvudbyggnaden och idrottssalen
- Säkerhetsfrågor
 - elevernas toaletter
 - utvändigt utrymningstrappa är "klätterställning" för många elever
 - utdömda redskap används i idrottsundervisningen
 - kapacitetsbrist i datanätet gör att skolsköterskan inte kan använda det digitala journalhanteringssystemet
- Lokalbrist
 - ändamålsenliga undervisningslokaler
 - specialläraren använder personalrummet som undervisningslokal
 - skolsköterskan saknar mottagning
 - eleverna åker buss till Kyrkhedens skola för undervisning i vissa ämnen

Tidsperspektiv

En organisation som ger förutsättningar för likvärdig utbildning av hög kvalitet som är hållbar nu och i framtiden.

Lärarbehörighet och legitimation

Skärpta lagkrav innebär...

- att endast den som har legitimation som lärare eller förskolelärare får anställas utan tidsbegränsning
- att endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen
- att betyg endast får sättas av den eller de lärare som bedriver undervisningen

Lärarbrist och rekrytering

- SCB varnade 2015 för att lärarbristen, till år 2025 kunde öka till 65 000
- Sedan dess har 70 000 barn och ungdomar tillkommit (2/3 av en årskull)
- Utbildningsdepartementet bedömer att 60 000 kan komma att saknas 2019
- Kommer att bli allt svårare att rekrytera legitimerade lärare; enkät till Värmlands skolchefer bekräftar detta
- Ju längre från utbildningsorten desto svårare att rekrytera
- Möjligheten att kunna erbjuda lärare full tjänst inom behörighetsområdet minskar i små skolor

Läroplan för grundskolan 2011

Årskurs 1 - 3

- Kursplanerna reviderades
- Kunskapskraven förändrades
- För årskurs 3 finns kunskapskrav i svenska, matematik, samhällsorienterande ämnen och naturorienterande ämnen
- För att få anställning som lärare utan tidsbegränsning på lågstadiet krävs legitimation i svenska, matematik, samhällsorienterande ämnen och naturorienterande ämnen
- Tillkommer kraven för att undervisa i musik, idrott och hälsa samt slöjd

Läroplanen för grundskolan 2011

Årskurs 4 - 6

- Kursplanerna reviderades
- Kunskapskraven förändrades
- Betyg infördes från årskurs 6
- Tidigare samlade omdömen i ämnesblocken naturorienterande ämnen och samhällsorienterande ämnen
- Nu undervisning och betyg i varje ämne fysik, kemi, biologi och teknik respektive historia, samhällskunskap, geografi och religionskunskap
- Legitimationskraven från årskurs 4 har ökat och därmed svårigheten att rekrytera legitimerade lärare till mindre skolor
- Tillkommer legitimationskraven i musik, idrott och hälsa samt slöjd

Lokaler och utrustning

- Kvalitet i undervisningen kräver också ändamålsenliga lokaler och utrustning för till exempel laborationer och experiment, exkursioner etc

Elevhälsa

Elevers rätt har rätt till särskilt stöd om risk finns för att inte de lägsta kunskapskraven för godkänt nås. På en större skola ökar tillgången till...

- Specialpedagog
- Speciallärare
- Skolsköterska
- Kurator
- Psykolog
- Ändamålsenliga lokaler för dessa funktioner behövs också

Skolbibliotek

- Betydelsen av skolbibliotek har tydligt lyfts fram i Lgr11
- Ett granskningsområde i Skolinspektionens tillsynsarbete

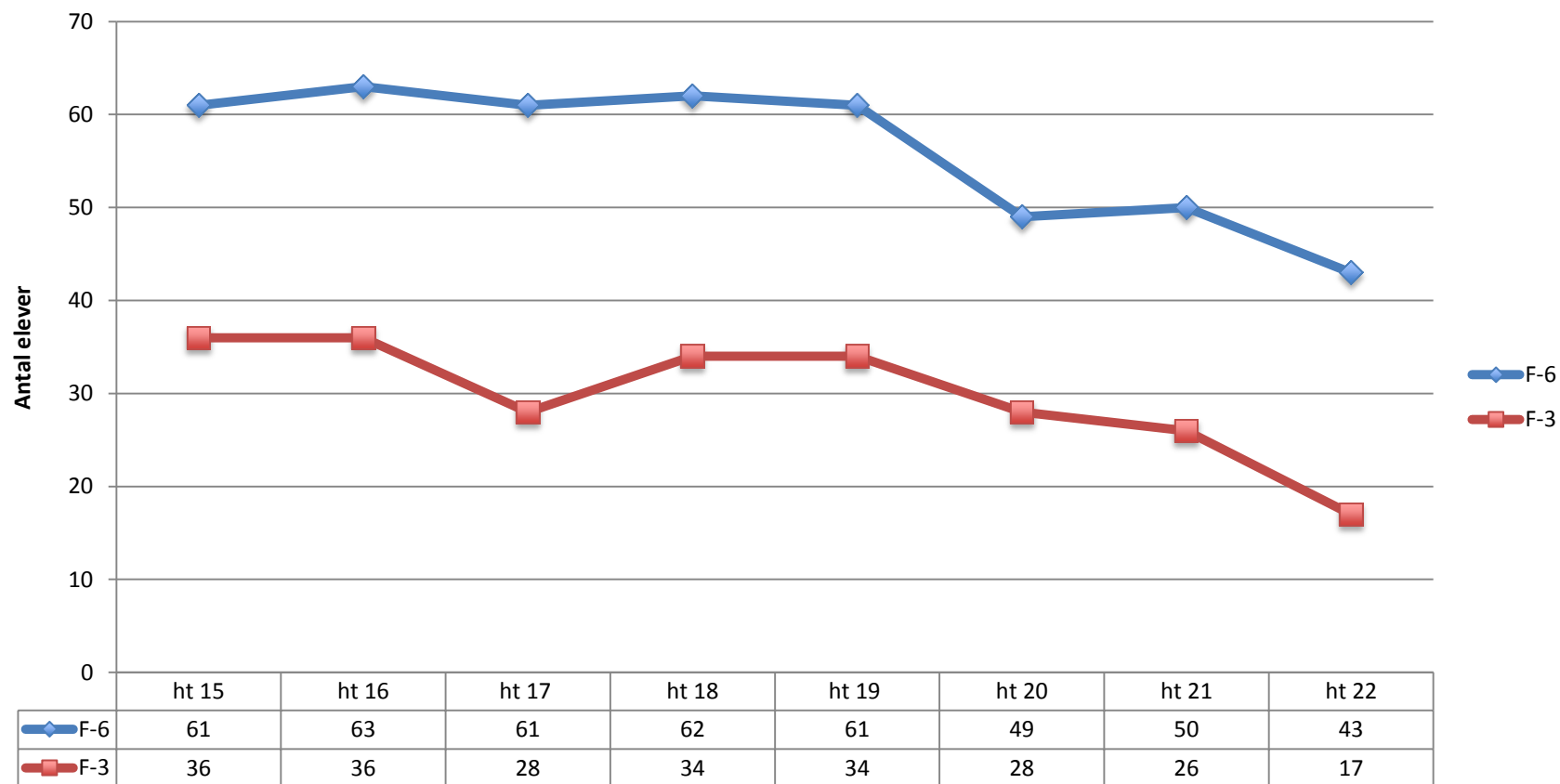
Skolbibliotek

Skolinspektionens krav...

- Eleverna ska ha tillgång till ett skolbibliotek i den egna skolenhetens lokaler eller på rimligt avstånd från skolan som gör det möjligt att kontinuerligt använda biblioteket som en del av elevernas utbildning för att bidra till att nå målen för denna.
- Biblioteket ska omfatta böcker, facklitteratur och skönlitteratur, informationsteknik och andra medier.
- Biblioteket ska vara anpassat till elevernas behov för att främja språkutveckling och stimulera till läsning.

Elevtalsutvecklingen

Elevtalsutveckling Råda skola 2015-2022

Råda skolas betydelse för bygden

- De flesta undersökningar eller studier som gjorts handlar om eventuell nedläggning av skolor (t ex Skolan mitt i byn)
- De flesta skrifter tar inte hänsyn till de skärpta kraven i nya skollagen och Lgr11
- Ej relevant för denna utredning
- Oförenliga mål redovisas som en huvudfråga...
 - bevara en levande landsbygd
 - kommunens budget
- Ej heller relevant för utredarens ställningstagande eftersom huvudfrågan är kvalitet i skolan
- Knappast heller relevant för Hagfors kommun eftersom nedläggning inte är ett utredningsdirektiv

Skolskjutsar

- Kommunen ansvarar för att skolskjuts anordnas i enlighet med kommunens skolskjutsreglemente
- Ofta diskuterat område
- Vårdnadshavares uppfattningar om skolskjuts
- Sveriges kommuner och landsting (SKL)
- Barns och ungdomars upplevelser om skolskjutsar (BUS-studien)

Resultat BUS-studien

Barns humör varierar beroende på hur de reser och vart. Minst nöjda är barn som reser till skolan med bil. Att ägna sig åt sociala aktiviteter under resan (prata med kompisar) bidrar till en högre upplevd kvalitet och mer uppmärksamhet och piggheit medan barn som ägnat sig åt aktiviteter utan sällskap upplever en högre grad av stress. Barn som har en längre resa till skolan (mer än 15 minuter) presterar bättre på ett kognitivt test när de kommer till skolan. Även de barn som använde mobiltelefon och gjorde olika aktiviteter under resan presterade bättre på testet.

BUS-studien sammanfattning

En längre resa till skolan ger barn tillfälle att ägna sig åt aktiviteter som kan vara positiva för prestation. Att kunna umgås med kompisar på resan till skolan bidrar till en positiv upplevelse. Att använda mobiltelefon till att spela spel eller interagera med andra kan verka positivt för prestation.

Resan till skolan kan med enkla medel göras till en positiv upplevelse för barn - både för deras humör och prestation.

Utredarens bedömning

Om beslut fattas i förslagetets riktning har kommunen goda förutsättningar att klara sitt uppdrag att bedriva en likvärdig skola med hög kvalitet. Bygden och framför allt eleverna tillförsäkras alla barns rätt till en utbildning med den kvalitet som Skollag och Läroplan föreskriver.